

2024-04-18
LI2024/00919**Landsbygds- och infrastrukturdepartementet**Livsmedelsverket
Box 622
751 26 Uppsala

Uppdrag att ta fram föreskrifter om att restauranger och storhushåll ska informera konsumenter om ursprungsland för kött

Regeringens beslut

Regeringen ger Livsmedelsverket i uppdrag att ta fram de föreskrifter som är nödvändiga för att det ska vara obligatoriskt för restauranger och storhushåll att informera konsumenter om ursprungsland för färskt, kylt, fryst och malet kött av nöt, svin, får, get och fjäderfä som används som ingrediens i måltider som serveras på restauranger och i storhushåll. En utgångspunkt ska vara att den administrativa bördan för företagen, kommuner och regioner ska vara så liten som möjligt.

Vid genomförandet av uppdraget ska Livsmedelsverket, utöver Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 av den 25 oktober 2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 1924/2006 och (EG) nr 1925/2006 samt om upphävande av kommissionens direktiv 87/250/EEG, rådets direktiv 90/496/EEG, kommissionens direktiv 1999/10/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/13/EG, kommissionens direktiv 2002/67/EG och 2008/5/EG samt kommissionens förordning (EG) nr 608/2004 (EU:s livsmedelsinformationsförordning), även beakta andra relevanta EU-rättsliga och internationella regleringar som exempelvis Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster och Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden.

Livsmedelsverket ska senast den 15 december 2024 lämna en redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Bakgrund

De grundläggande bestämmelserna om märkning av livsmedel inom EU finns i EU:s livsmedelsinformationsförordning och dessa regler kompletteras av bestämmelser om information om ursprungsland i andra regelverk. Det innebär att det finns bestämmelser om hur information om ursprung ska lämnas för färdigförpackade livsmedel som nötkött samt kött av gris, fjäderfä, får och get. Det finns däremot inga motsvarande krav på obligatorisk ursprungsangivelse för kött som tillhandahålls på restaurang eller i storhushåll. Av EU:s livsmedelsinformationsförordning framgår vidare att en medlemsstat under vissa förutsättningar får anta ytterligare nationella bestämmelser om obligatoriska uppgifter om livsmedels ursprungsland och att ett särskilt anmälningsförfarande ska tillämpas för sådana bestämmelser.

Hösten 2022 anmälde den tidigare regeringen nationella bestämmelser om ursprungsinformation av kött som tillhandahålls på restaurang och i storhushåll till kommissionen i enlighet med det särskilda anmälningsförfarandet och på grundval av underlag från Livsmedelsverket. Kommissionen meddelade då att den ansåg att kött som tillhandahålls på restaurang eller i storhushåll var att beakta som livsmedel som inte är färdigförpackade och att en medlemsstat får anta nationella bestämmelser om hur uppgiften om ursprung ska göras tillgänglig och i förekommande fall om vilken uttrycks- eller presentationsform som ska användas. Enligt kommissionen kunde Sverige införa de föreslagna nationella bestämmelserna om ursprungsinformation på kött som tillhandahålls på restaurang och i storhushåll utan att beakta det särskilda anmälningsförfarandet, men skulle behöva överlämna texten till de nationella bestämmelserna till kommissionen i enlighet med EU:s livsmedelsinformationsförordning när bestämmelserna hade införts. Kommissionen påminde vidare om att förordningen skulle ses över med start hösten 2022 och att harmoniserade bestämmelser om ursprungsmärkning skulle utökas. Mot bakgrund av denna information beslutade regeringen att dra tillbaka anmälan.

Kommissionen presenterade inget förslag till en reviderad livsmedelsinformationsförordning under hösten 2022 och det saknas i dag information om när en revidering ska komma till stånd.

Skälen för regeringens beslut

Det finns ett stort intresse bland svenska konsumenter för var maten, främst kött, kommer ifrån. I Sverige är det vidare drygt åtta av tio konsumenter som anser att information om ursprung för kött som serveras på restaurang också är mycket viktig eller ganska viktig information, se Livsmedelsverkets undersökning om konsumenternas attityder till information om ursprung av kött på restaurang (dnr 2021/01156). God information är en förutsättning för att konsumenter ska kunna göra medvetna val, vilket i sin tur kan bidra till positiva effekter för folkhälsan och miljön.

Det finns idag EU-gemensamma regler om ursprungsangivelse för färdigförpackat kött som konsumenter köper i dagligvaruhandeln, men det finns inga motsvarande krav för kött som tillhandahålls konsumenter på restaurang eller i storhushåll. Frivilliga branschgemensamma ursprungsmärkningar, som exempelvis ”Från Sverige”, används i stor utsträckning i dagligvaruhandeln, men sådan märkning har inte fått samma genomslag på restauranger och i storhushåll.

Regeringen anser att det, precis som i butik, ska vara möjligt att få veta var köttet kommer ifrån på en restaurang eller i ett storhushåll. Givet utgångspunkten för uppdraget att den administrativa bördan för företagen, kommuner och regioner ska vara så liten som möjligt ska det finnas flexibilitet i hur informationen om ursprungsland tillhandahålls, till exempel genom att informationen kan lämnas muntligt när den efterfrågas av konsumenten. Vidare bör det i sammanhanget nämnas att de uppgifter om ursprungsland som avses är uppgifter som restauranger och storhushåll redan har till följd av befintliga krav på ursprungsmärkning av färdigförpackat obearbetat kött, dvs. från nöt, gris, fjäderfä, får och get. Syftet med detta uppdrag är alltså att redan tillgänglig information ska vidareförmedlas till konsumenter.

Regeringen har tidigare valt att avvakta med att införa nationella bestämmelser om ursprungsinformation om kött på restaurang och i storhushåll på grund av kommissionens utlovade revidering av EU:s livsmedelsinformationsförordning. Något förslag till en reviderad livsmedelsinformationsförordning har dock inte presenterats och det finns inte heller någon information om att en sådan revision är nära förestående. Dessutom kommer snart en ny kommission att väljas som för egen del kommer att bestämma vilka frågor som den avser att prioritera. Regeringen

anser därmed att det i nuläget inte längre finns skäl att förvänta sig en harmoniserad lagstiftning på området. Livsmedelsverket bör därför få i uppdrag att med stöd av 6 och 7 §§ livsmedelsförordningen (2006:813) ta fram nationella föreskrifter om ursprungsinformation av kött på restaurang och i storhushåll för att tillgodose konsumenternas intressen.

Mot bakgrund av det underlag som Livsmedsverket tidigare har tagit fram om ursprungsinformation för kött på restaurang och i storhushåll, finns det goda förutsättningar att i rimlig tid få till stånd ett nytt regelverk.

På regeringens vägnar

Peter Kullgren

Karin Führ Lindqvist

Kopia till

Statsrådsberedningen/EUK

Utrikesdepartementet/HF

Försvarsdepartementet/CF ETU

Socialdepartementet/HC

Finansdepartementet/BA, KO och OFA

Utbildningsdepartementet/S

Klimat- och näringslivsdepartementet/Nm och NIM

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/RS och JL